

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για:

- την «Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προκλήσεις που αντιμετωπίζει η πολιτική για τις επιχειρήσεις στα πλαίσια της οικονομίας της γνώσης» και
- την «Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με ένα πολυετές πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις και το επιχειρηματικό πνεύμα (2001 — 2005)»

(2001/C 116/04)

Στις 31 Μαΐου 2000, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω ανακοίνωση.

Το τμήμα Ενιαίας αγοράς, παραγωγής και κατανάλωσης, στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές εργασίες της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 8 Νοεμβρίου 2000, με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Malosse (συνεισηγητής: ο κ. Serpì).

Κατά την 377η σύνοδο ολομέλειας της 29ης και 30ής Νοεμβρίου 2000 (συνεδρίαση της 29ης Νοεμβρίου), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Το γενικό πλαίσιο διατύπωσης των προτάσεων

1.1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαβιβάζει στο Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή μία συνολική ανακοίνωση που συνοδεύει το σχέδιο της για την κατάρτιση ενός νέου πολυετούς προγράμματος σχετικά με την πολιτική για τις επιχειρήσεις (το οποίο θα αντικαταστήσει τα προηγούμενα πολυετή προγράμματα για τις ΜΜΕ).

1.2. Η αποστολή του εν λόγω εγγράφου γίνεται σε μία χρονική στιγμή όπου γίνονται σημαντικές εξελίξεις.

1.2.1. Το έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας, που πραγματοποιήθηκε στις 23 και 24 Μαρτίου 2000, έθεσε ως στόχο «να καταστεί η Ένωση η ανταγωνιστικότερη οικονομία της γνώσης στον κόσμο». Πράγματι στα συμπεράσματα της Διάσκεψης Κορυφής, υπάρχουν πολυάριθμες αναφορές στον ρόλο που διαδραματίζουν οι επιχειρήσεις, ιδιαίτερα οι μικρές επιχειρήσεις, στο πλαίσιο των προσπαθειών για την επίτευξη του εν λόγω στόχου.

1.2.2. Εγκρίθηκε, κατά τη διάρκεια της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Κορυφής που πραγματοποιήθηκε στη Feira τον Ιούνιο του 2000, ο Ευρωπαϊκός Χάρτης για τις μικρές επιχειρήσεις. Ο εν λόγω Χάρτης αποτελεί μία σημαντική δέσμευση εκ μέρους των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων για την υιοθέτηση μίας πολιτικής για τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της οικονομίας της γνώσης. Επίσης ο Χάρτης περιλαμβάνει, όπως είχε ζητήσει η ΟΚΕ στη σχετική γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της⁽¹⁾, «δείκτες που καθιστούν δυνατή την αξιολόγηση της προόδου που σημειώνεται ...».

1.3. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό κατά συνέπεια να εξετασθεί κατά πόσο η πρωτοβουλία της Επιτροπής είναι συνεκτική σε σχέση τόσο με τα συμπεράσματα της Διάσκεψης Κορυφής της Λισσαβώνας όσο και με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις. Η ανάγκη διασφάλισης της εν λόγω συνεκτικότητας αφορά τόσο την επιλογή των προτεραιοτήτων δράσης όσο και της σχετικής μεθόδου. Πράγματι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας προσδιόρισε μία νέα μέθοδο ανάλυσης κοινοτικής δράσης που δίδει προτεραιότητα στον συντονισμό των εθνικών δημόσιων πολιτικών έναντι των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών που συμπληρώνουν τις εθνικές δράσεις.

1.4. Η πολιτική για τις επιχειρήσεις δεν μπορεί πλέον να αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως ένας οικονομικός μηχανισμός. Το επιχειρηματικό πνεύμα και ο κοινωνικός και ενοποιητικός ρόλος των επιχειρήσεων αναγνωρίζονται ως βασικές κοινωνικές αξίες. Στο πλαίσιο τόσο της αναπροσαρμογής του ρόλου που διαδραματίζουν οι δημόσιες αρχές και της προώθησης των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών όσο και της ανάδυσης της Κοινωνίας των Πολιτών, η επιχείρηση αποτελεί τόσο παράγοντα της οικονομίας όσο και αναπόσπαστο τμήμα της κοινωνίας, υπό την έννοια ότι αποτελεί μία επιμέρους μορφή οργάνωσης της Κοινωνίας των Πολιτών. Η εξέταση του θέματος από την ΟΚΕ πραγματοποιείται στο πλαίσιο της εν λόγω, τόσο πολιτιστικής και κοινωνικής όσο και οικονομικής, προοπτικής.

2. Ανάλυση των στρατηγικών επιλογών

2.1. Το σύνολο των εγγράφων που παρουσιάζονται βασίζεται σε ήδη γνωστές προτεραιότητες που έχουν καθορισθεί εδώ και αρκετό καιρό:

- προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος ως πολύτιμης και παραγωγικής για το βίο ικανότητας, με βάση τον προσανατολισμό προς τον πελάτη και μια ισχυρότερη παράδοση παροχής υπηρεσιών·

(1) ΕΕ C 204 της 18.7.2000, σ. 57.

- ενθάρρυνση της δημιουργίας ενός ευνοϊκού κλίματος που θα λαμβάνει υπόψη την αειφόρο ανάπτυξη και στο οποίο θα μπορεί να αναπτυχθεί η έρευνα, η καινοτομία και το επιχειρηματικό πνεύμα·
- βελτίωση του χρηματοοικονομικού πλαισίου των ΜΜΕ·
- προαγωγή της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ βάσει της οικονομίας της γνώσης·
- διασφάλιση της παροχής και του συντονισμού δικτύων και υπηρεσιών στήριξης των επιχειρήσεων.

2.2. Για τη βελτίωση του πεδίου στο οποίο εντάσσονται οι εν λόγω προτεραιότητες δράσης και με σκοπό να καταδειχθεί το ενδιαφέρον για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συσχέτισή τους με τις επιχειρήσεις, θα πρέπει:

- να υπάρξει σαφής αναφορά στον Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις που ενέκρινε η ευρωπαϊκή Διάσκεψη Κορυφής της Feira. Πράγματι, στον εν λόγω Χάρτη οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αναφέρονται στο πολυετές πρόγραμμα, ως μέσο υλοποίησης των στόχων που έχουν τεθεί. Σχετικά, σύμφωνα και με τη Δήλωση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, η ΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να υιοθετηθεί μία μέθοδος που θα λαμβάνει υπόψη τις διαδικασίες του Κάρντιφ και του Λουξεμβούργου σχετικά με την απασχόληση, μέσω του καθορισμού ποσοτικών στόχων και της διασφάλισης της επίτευξης των εν λόγω στόχων μέσω της ανάληψης κοινών δράσεων εκ μέρους της ΕΕ και των κρατών μελών, και ζητεί από την Επιτροπή να προβαίνει στην ετήσια αξιολόγηση της προόδου που έχει σημειωθεί, στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διασκέψεων Κορυφής που πραγματοποιούνται την άνοιξη·
- να υπάρξει παράλληλη αναφορά στην μόνιμη ανάγκη βελτίωσης των μέτρων υποστήριξης των εν λόγω προτεραιοτήτων με τη παροχή συμβουλών προς τις επιχειρήσεις καθ' όλη τη διάρκεια ανάπτυξής τους καθώς και με την υποστήριξη του δυναμικού τους για καινοτομία·
- να προσδιορισθούν σαφώς, σε σχέση με κάθε προτεραιότητα, τόσο ο ρόλος που διαδραματίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδιαίτερα η Επιτροπή, όσο και οι αρμοδιότητες που διαθέτουν τα κράτη μέλη, καθώς και οι αρμοδιότητες που θα παραχωρηθούν άμεσα στις επιχειρήσεις και στις ενδιάμεσες οργανώσεις στήριξης και παροχής συμβουλών που θα πρέπει να ενισχυθούν.

2.3. Η παρούσα ανακοίνωση, κυρίως μέσω του δημοσιονομικού δελτίου που περιλαμβάνει, αποδεικνύεται ιδιαίτερα ευνοϊκή για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας (τις νέες επιχειρήσεις). Παρά το γεγονός ότι η σημασία του εν λόγω τομέα, ο οποίος διαθέτει τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης, είναι αναμφισβήτητη, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το υψηλό επίπεδο κεφαλαιουχικών και κοινωνικών κινδύνων που εγκυμονεί η ανάπτυξη του εν λόγω τομέα

δραστηριότητας καθώς και ο στρατηγικής σημασίας κίνδυνος της υπέρμετρης επικέντρωσης των προσπάθειών σε ένα συγκεκριμένο τομέα. Εξάλλου, η ΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι μεγάλες δυνατότητες δημιουργίας εξειδικευμένων και βιώσιμων θέσεων απασχόλησης δεν υφίστανται μόνο στους τομείς αιχμής, όπως οι τεχνολογίες των πληροφοριών, αλλά και στους παραδοσιακούς τομείς, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι οι εν λόγω τομείς θα μπορέσουν να επωφεληθούν από την οικονομία της γνώσης, να χρησιμοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες και να καινοτομήσουν.

3. Ανάλυση των προτεραιοτήτων

Η παρουσίαση των προτεραιοτήτων κατά τρόπο που θα συνέβαλε στην καλύτερη κατανόησή τους εκ μέρους των επιχειρηματιών θα ήταν αναμφίβολα θετική. Στο σημείο αυτό θα μπορούσαμε να προβούμε στην σαφέστερη παρουσίαση των ακόλουθων επιχειρησιακών στόχων.

3.1. Θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μία ουσιαστική απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών, δηλαδή να θεσπισθούν διαδικασίες που θα βασίζονται άμεσα στις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων και δεν θα λαμβάνουν υπόψη αποκλειστικά τις ανάγκες των διοικήσεων. Θα μπορούσε στο πλαίσιο αυτό να επιδιωχθεί η επίτευξη του στόχου της ύπαρξης «μηδενικών διατυπώσεων» στις περιπτώσεις ίδρυσης επιχειρήσεων, μέσω της προώθησης των ορθών πρακτικών. Προς το σκοπό αυτό θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα των εργασιών του Παρατηρητηρίου της Ενιαίας Αγοράς της ΟΚΕ στο πλαίσιο των οποίων επισημαίνονται τα πολυάριθμα εμπόδια που συνεχίζουν να παρεμβάλλονται στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, ιδιαίτερα όσον αφορά τις ΜΜΕ. Η εξάλειψή τους θα μπορούσε να αποτελέσει ένα συγκεκριμένο στόχο η επίτευξη του οποίου είναι δυνατή στο πλαίσιο των μέσων που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τη συνεργασία των κρατών μελών. Ο στόχος που θα ετίθητο θα ήταν η ουσιαστική λειτουργία της ενιαίας αγοράς και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει στις μικρές επιχειρήσεις, στο πλαίσιο πάντα των στόχων του Ευρωπαϊκού Χάρτη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλει να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση στον εν λόγω τομέα, ιδιαίτερα όσον αφορά την πρόσβαση στα προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης, στο πλαίσιο των οποίων προβλέπονται διαδικασίες πρόσβασης που αποτελούν σήμερα «σπαζοκεφαλιά» για τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων.

3.1.1. Η απλοποίηση των διαδικασιών δεν πρέπει να προκαλέσει τον εκφυλισμό των νομοθεσιών ιδιαίτερα στον κοινωνικό και περιβαλλοντικό τομέα.

3.2. Θα πρέπει να αναμορφωθεί η ευρωπαϊκή πολιτική ανταγωνισμού προκειμένου να διασφαλισθεί η ίση μεταχείριση όλων των επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους: σχέσεις που συνδέουν τους υπεργολάβους και τους δίδοντες την παραγγελία, εξάλειψη των περιπτώσεων επιβολής υπερβολικών προθεσμιών πληρωμής, αποτελεσματικότερος έλεγχος των συγκεντρώσεων και καλύτερη αξιολόγηση των επιπτώσεών τους στον ανταγωνισμό, επιτήρηση των κινδύνων ανάπτυξης ολιγοπωλιακών ή μονοπωλιακών καταστάσεων ιδιαίτερα σε τομείς όπως ο τουρισμός ή το εμπόριο, ... Υπό τις συνθήκες αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διασφαλισθεί τόσο η ποικιλομορφία του τρόπου οργάνωσης των επιχειρήσεων όσο και η επιβίωση της ατομικής επιχείρησης, δεδομένου ότι αποτελούν μοναδικό μέσο προώθησης της επιτυχούς σταδιοδρομίας τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών.

3.3. Θα πρέπει να προωθηθεί η διασφάλιση της παροχής ίσων ευκαιριών προς όλες τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, με την υποστήριξη της δημιουργίας ενός ευνοϊκότερου περιβάλλοντος στον τομέα της φορολογίας, σε όλη την επικράτεια της Ένωσης, προκειμένου να ενθαρρυνθούν τόσο η ανάληψη επιχειρηματικών κινδύνων και η πραγματοποίηση επενδύσεων όσο και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Στο πλαίσιο αυτό θα μπορούσαν, παραδείγματος χάρι, να πραγματοποιηθούν οι αναγκαίες τροποποιήσεις του δικαίου των πτωχεύσεων ώστε μία πρώτη αποτυχία να μην αποτελεί ανυπέρβλητο εμπόδιο για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας αλλά να παρέχεται η δυνατότητα υπέρβασης παρόμοιων δυσκολιών, όπως συμβαίνει σε άλλες χώρες. Η ΕΕ θα πρέπει να αποτελέσει τον εγγυητή της ουσιαστικής σύγκλισης των φορολογικών και νομοθετικών διατάξεων που ισχύουν στην επικράτεια της, υιοθετώντας ευνοϊκά μέτρα για τις επενδύσεις και τη δημιουργία επιχειρήσεων, προκειμένου να αποφευχθεί η εμφάνιση σημαντικών στρεβλώσεων μεταξύ των διαφόρων χωρών.

3.4. Η ενίσχυση των προσπαθειών που αναλαμβάνονται υπέρ της ενθάρρυνσης της δημιουργίας και της μεταβίβασης των επιχειρήσεων αποτελεί ζωτικής σημασίας μέσο για τη βελτίωση της ποιότητας της απασχόλησης και την αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στην Ευρώπη. Η επίτευξη του εν λόγω στόχου αποτελεί μία από τις άμεσες προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις. Οι εν λόγω προσπάθειες αφορούν πράγματι τις δημόσιες αρχές όλων των βαθμίδων, τις επαγγελματικές και οικονομικές οργανώσεις, τους τραπεζίτες και άλλους κεφαλαιούχους, τις ενώσεις, το συνεταιριστικό τομέα, κ.λπ. Στο πλαίσιο αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε να διαδραματίσει καθοριστικής σημασίας ρόλο: καταγράφοντας και βελτιώνοντας τις καλύτερες δημόσιες πρακτικές που ευνοούν τη δημιουργία και τη μεταβίβαση επιχειρήσεων (μηδενικές διατυπώσεις, προσαρμογή της φορολογίας, άσκηση του δικαιώματος πτώχευσης που να προβλέπει την παροχή μίας δεύτερης ευκαιρίας, μεταβίβαση των επιχειρήσεων, ...) ή στην αντίθετη περίπτωση, όπως προβλέπεται και από τον Ευρωπαϊκό Χάρτη, παραγγέλλοντας τις «κακές πρακτικές» που παρατηρούνται στον εν λόγω τομέα (δαπανηρές διαδικασίες καταχώρησης, μακρές προθεσμίες), οργανώνοντας, σε ευρωπαϊκό δίκτυο, τις πρωτοβουλίες για τη δημιουργία ενώσεων επιχειρήσεων για τη διευκόλυνση του έργου των υπευθύνων για την υλοποίηση των σχεδίων, διευκολύνοντας τους τοπικούς ιδιώτες επενδυτές («business angels»), υποστηρίζοντας την ανάπτυξη του επιχειρησιακού πνεύματος στους νέους με τη βοήθεια των ίδιων των επιχειρήσεων, των ενδιάμεσων, των κινημάτων νεολαίας και του εκπαιδευτικού συστήματος, ενθαρρύνοντας τη δημιουργία επιχειρήσεων από γυναίκες, νέους και άλλες περιθωριοποιημένες ομάδες... Ένας από τους στόχους της εν λόγω πρωτοβουλίας θα ήταν η διασφάλιση της πρόσβασης στις εν λόγω υπηρεσίες για όλους τους υπευθύνους υλοποίησης σχεδίων στην Ευρώπη και η διευκόλυνση της πρόσβασής τους στην ευρωπαϊκή αγορά.

3.5. Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί, παράλληλα με τις προσπάθειες για τη δημιουργία ενός «ευρωπαϊκού χώρου έρευνας», η ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού χώρου καινοτομίας που θα έχει ως στόχο την αξιοποίηση του ανεκμετάλλετου καινοτομικού δυναμικού των ΜΜΕ (ιδιαίτερα όσον αφορά τους παραδοσιακούς τομείς) και την διασφάλιση της άμεσης διάδοσης των γνώσεων από τους χώρους παραγωγής τους (πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα ή άλλες επιχειρήσεις, ιδιαίτερα όσον αφορά τις μεγαλύτερου μεγέθους επιχειρήσεις) προς τις επιχειρήσεις.

3.5.1. Η ΟΚΕ στη γνωμοδότησή της για την Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Προς ένα ευρωπαϊκό χώρο ερευνών»⁽¹⁾

⁽¹⁾ ΕΕ C 204 της 18.7.2000, σ. 70.

προέβει σε σαφείς υποδείξεις όσον αφορά το πρόβλημα αυτό και όχι μόνο το σημαντικό πρόβλημα της βασικής έρευνας για τις μελλοντικές καινοτομίες. Επίσης, τόνισε τη σημασία της μεταφοράς γνώσης από τα κέντρα γνώσης στις επιχειρήσεις.

3.5.2. Προς το σκοπό αυτό απαιτείται η δημιουργία ενός κλίματος συνεργασίας μεταξύ των πανεπιστημιακών, των ερευνητών και του επιχειρηματικού κόσμου. Η δημιουργία αυτού του κλίματος εμπιστοσύνης εξαρτάται άμεσα από τη δημιουργία ευνοϊκών διαρθρωτικών συνθηκών: δημιουργία δικτύου ενδιαμέσων φορέων στα πανεπιστήμια, με τα οποία συνεργάζονται επιχειρηματίες, μεγαλύτερη συμμετοχή των επιχειρηματιών στον καθορισμό των ερευνητικών προτεραιοτήτων κ.λπ.

3.5.3. Ιδιαίτερη σημασία έχει η προώθηση της κινητικότητας μεταξύ επιχειρήσεων αφενός, και πανεπιστημίων και κέντρων γνώσης αφετέρου.

3.5.4. Μία από τις μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή έρευνα αφορά τη διασφάλιση μιας κάποιας συνέχειας στις διακρατικές συνεργασίες που δημιουργούνται μεταξύ των ευρωπαίων εταίρων στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Η ΟΚΕ προτείνει προς το σκοπό αυτό να εξετασθεί το ζήτημα της ανάληψης μίας ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας, στην οποία θα συμμετέχουν, δημόσια και ιδιωτικά κεφάλαια, οι περιφέρειες, τα κράτη και η Ευρωπαϊκή Ένωση, με στόχο την υποστήριξη των προσπαθειών δημιουργίας επιχειρήσεων ή κοινών επιχειρήσεων βάσει των ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων. Το πρόγραμμα JEV (παροχή βοήθειας για τη δημιουργία «Μικτών επιχειρήσεων» εκ μέρους των ευρωπαϊκών ΜΜΕ) θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά προς την κατεύθυνση αυτή...

3.6. Θα πρέπει να προωθηθεί η παροχή της κατάλληλης εκπαίδευσης και της δια βίου κατάρτισης. Πράγματι, διαπιστώνεται ολοένα και πιο συχνά η έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού σε ολοένα και περισσότερους τομείς. Η απάντηση στις μελλοντικές ανάγκες των επιχειρήσεων στον εν λόγω τομέα θα μπορούσε να είναι ο συντονισμός, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, των προσπαθειών που καταβάλλονται στο πλαίσιο της ανάπτυξης της κινητικότητας. Οι εν λόγω προσπάθειες, που αφορούν τόσο τις δημόσιες αρχές όσο και τις επαγγελματικές οργανώσεις και τις ίδιες τις επιχειρήσεις, θα μπορούσαν να λάβουν διάφορες μορφές: καλύτερη διασφάλιση της συγκρισιμότητας του επιπέδου γνώσεων και εμπειριών ώστε να διευκολυνθεί η κινητικότητα, οργάνωση της μαθητείας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προσαρμογή των υφιστάμενων προγραμμάτων τεχνικής και χρηματοοικονομικής υποστήριξης της διεθνούς κινητικότητας στις απαιτήσεις για την ένταξη των νέων κάθε επιπέδου κατάρτισης, καλύτερος συντονισμός των προγραμμάτων σπουδών, ανάπτυξη προγραμμάτων ανταλλαγής ορθών πρακτικών, ενθάρρυνση της εκμάθησης ξένων γλωσσών. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη συνέχιση της κατάρτισης, ανεξαρτήτως ηλικίας, των γυναικών και άλλων μειονοτικών κατηγοριών στον τομέα της δημιουργίας επιχειρήσεων. Έχει διαπιστωθεί ότι ένα σημαντικό ποσοστό της ανάπτυξης της αμερικανικής οικονομίας κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών οφείλονταν στην ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος των εν λόγω κατηγοριών. Το πολυετές πρόγραμμα θα πρέπει επίσης να γίνει σαφέστερο ως

προς τους μηχανισμούς που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος και στη δημιουργία επιχειρήσεων, ιδιαίτερα όσον αφορά τα εκπαιδευτικά συστήματα και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Στο πλαίσιο αυτό είναι απαραίτητη η δημιουργία δικτύων συνεργασίας μεταξύ των πανεπιστημίων και των επιχειρήσεων.

3.6.1. Τίθεται το ζήτημα κατά πόσον οι εν λόγω δράσεις κατάρτισης και εκμάθησης μπορούν να αναληφθούν αποκλειστικά σε επίπεδο επιχειρήσεων και κατά πόσον είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο του καθορισμού των προτεραιοτήτων της ΕΕ. Οι εν λόγω δράσεις θα πρέπει να υλοποιηθούν από κοινού με τις δράσεις που έχουν αναληφθεί στα κράτη μέλη υπέρ της αναδιοργάνωσης του τομέα της εκμάθησης και της προώθησης της κινητικότητας.

3.7. Θα πρέπει να αξιοποιηθούν, σε ευρωπαϊκή κλίμακα, τόσο η συνεργασία όσο και τα δίκτυα μεταξύ των επιχειρήσεων, δεδομένου ότι αποτελούν το καλύτερο μέσο προκειμένου να μπορέσουν οι μικρές επιχειρήσεις να ανταποκριθούν στις νέες προκλήσεις που θέτουν τόσο η διεθνοποίηση όσο και η τεχνολογική ανάπτυξη. Οι πρότυποι μηχανισμοί που υφίστανται ήδη στην Ένωση (Interprise, για την πραγματοποίηση συναντήσεων μεταξύ εκπροσώπων των επιχειρήσεων, JEV, για την υποστήριξη της δημιουργίας μικτών επιχειρήσεων) απεδείχθησαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών ιδιαίτερα επιτυχείς και συμβάλλουν σημαντικά στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών ΜΜΕ, αποτελώντας έναν αναμφισβήτητο παράγοντα ενοποίησης και συνοχής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει την επιτυχία και τη σημασία των εν λόγω δράσεων για την αντιμετώπιση των πραγματικών αναγκών, για την ενίσχυση της σχέσης κόστους/οφέλους και την αύξηση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας. Ωστόσο, προτείνει την κατάργησή τους διότι θεωρεί ότι αφορούν περιορισμένο μόνον αριθμό επιχειρήσεων. Η ανεπαρκής χρήση τους μπορεί να αποδοθεί σε προβλήματα που συνδέονται με υπερβολικά διοικητικά βάρη, την ύπαρξη ανεπαρκούς ενημέρωσης ή την ανεπαρκή εξέλιξή τους. Θα ήταν ενδεχομένως προτιμότερο να αναζητηθούν, σε συνεργασία με τις επαγγελματικές οργανώσεις και τα κράτη μέλη, τρόποι διεύρυνσης του ακροατηρίου τους. Πράγματι, η Ένωση βρίσκεται στην πλεονεκτικότερη θέση από οποιοδήποτε άλλο για να προβεί στην ανάληψη πρωτοβουλιών με σκοπό την προώθηση της σύναψης στρατηγικών συμμαχιών, την ανάπτυξη της συνεργασίας και το σχηματισμό δικτύων. Επίσης, η ΟΚΕ επισημαίνει τη σημασία που έχει η ορθή διαχείριση: η διακοπής ή της τροποποίησης ενός προγράμματος θα πρέπει να έχει προηγηθεί σχετικός διάλογος με τους ενδιαφερόμενους καθώς και σχετική ειδοποίησή αρκετά πριν. Πράγματι η ξαφνική και ανεξήγητη διακοπή της εφαρμογής ορισμένων διαδικασιών (Interprise, και το ECIP στις τρίτες αγορές) δημιουργεί έντονες δυσανεκτικές και κλονίζει την εμπιστοσύνη προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3.7.1. Στο πλαίσιο της ανάληψης των εν λόγω πρωτοβουλιών θα πρέπει να επιδιώκεται πάντα η απλοποίηση των διαδικασιών, διότι σε διαφορετική περίπτωση θα αποδαρρυνθούν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ανεξάρτητα από το ενδιαφέρον και την καταλληλότητα των προετοιμαζόμενων δράσεων.

3.7.2. Προς το σκοπό αυτό η ΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί, στο πλαίσιο του πολυετούς προγράμματος, μεγαλύτερη έμφαση στην πρωτοβουλία «ανάπτυξη και απασχόληση» που αποφασίσθηκε κατά τη Διάσκεψη Κορυφής του Λουξεμβούργου, μέσω της ένταξης σε αυτό του προγράμματος JEV, με πρόβλεψη των κατάλληλων δημοσιονομικών πιστώσεων για τις τρεις πτυχές του, και να συνεχισθεί η εφαρμογή του προγράμματος Interprise, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναπροσαρμοσθεί με στόχο τη βελτίωση της διαχείρισής του, μέσω παραδείγματος χάρη της ενίσχυσης των επιπτώσεών του που θα μπορούσε να επιτευχθεί με την καθιέρωση ενός ενδιάμεσου προγράμματος που θα έχει στοιχεία τόσο από το πρόγραμμα Interprise, το οποίο είναι αποτελεσματικό αλλά είναι περιορισμένης επιρροής, όσο και από το πρόγραμμα Eurorpartenariat, το οποίο είναι λιγότερο αποτελεσματικό αλλά εφαρμόζεται ευρύτερα. Επίσης, η ΟΚΕ συνιστά

— αντί για την εγκατάλειψη ορισμένων πρωτοβουλιών, την απλοποίηση των διαδικασιών και τη χρησιμοποίηση των τοπικών επαγγελματικών οργανώσεων·

— την ανάληψη δράσεων πραγματοποίησης «συγκριτικών αναλύσεων» με στόχο την αξιοποίηση των καλύτερων μορφών συνεργασίας μεταξύ τόσο των μεγάλων όσο και των μικρών επιχειρήσεων (ομαδοποιήσεις, μεικτές επιχειρήσεις, υπεργολαβία, ...).

3.8. Θα πρέπει να υποστηριχθεί η ανάπτυξη δικτύων παροχής υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και τους μελλοντικούς επιχειρηματίες. Η λειτουργία των εν λόγω δικτύων θα πρέπει να βασίζεται στην εφαρμογή των αρχών της διαφάνειας, της διασφάλισης της πρόσβασης σε όλους και της βελτίωσης της ποιότητας. Η παροχή των εν λόγω υπηρεσιών έχει αποδείξει τη χρησιμότητά της ήδη στο πλαίσιο των κρατών μελών και θα ήταν σκόπιμο να επιδιωχθεί η οργάνωσή της παροχής τους, μέσω της δημιουργίας δικτύων, σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η ΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για τη σιγή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το ζήτημα των προγραμμάτων που δίδουν τη δυνατότητα στις ευρωπαϊκές ΜΜΕ και στους εκπροσώπους τους να συμμετάσχουν στις ευρωπαϊκές εργασίες τυποποίησης (δράση Normapme). Εντούτοις, ο εν λόγω μηχανισμός είναι ζωτικής σημασίας για την ενσωμάτωση των μικρών επιχειρήσεων στην ενιαία αγορά όπως αναφέρει και ο Ευρωπαϊκός Χάρτης. Η ΟΚΕ προτείνει λοιπόν τη συνέχιση της εφαρμογής της εν λόγω δράσης, παρά το γεγονός ότι απαιτείται η απλοποίηση της διαχείρισής της.

3.9. Θα πρέπει να προωθηθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο οι ορθές πρακτικές που εφαρμόζονται στον τομέα της κοινωνικής και πολιτιστικής ολοκλήρωσης της επιχείρησης (ένταξη στο τοπικό περιβάλλον, διεύρυνση του κοινωνικού διαλόγου, ισότητα ανδρών/γυναικών, ένταξη των μειονοτήτων, χρηματοδότηση των μικρών επιχειρήσεων, κ.λπ.).

3.10. Η κοινοτική δράση θα πρέπει να επικεντρώσει τις προσπάθειές της στην αξιοποίηση των καινοτόμων μεθόδων όπως είναι η συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, τα κεφάλαια άμεσης πρόσβασης ή τα τοπικά δίκτυα ιδιωτών επενδυτών («business

angels») στον οικονομικό τομέα. Αυτό που λείπει σήμερα δεν είναι τα κεφάλαια αλλά η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των επενδυτών και των υπευθύνων για την υλοποίηση αναπτυξιακών σχεδίων ή σχεδίων δημιουργίας επιχειρήσεων, και για το λόγο αυτό θα πρέπει να αναληφθούν οι κατάλληλες προσπάθειες υποστήριξής τους. Θα πρέπει δηλαδή να διευκολυνθεί η ανάληψη καινοτόμων δράσεων εκ μέρους των οικονομικών και τραπεζικών κύκλων, να αναπτυχθούν οι κατάλληλοι χρηματοοικονομικοί μέθοδοι και να ενθαρρυνθεί η παροχή των κατάλληλων αμοιβαίων εγγυήσεων στο πλαίσιο της λειτουργίας των Διαρθρωτικών Ταμείων. Όλα αυτά τα μέτρα θα πρέπει να έχουν ως στόχο τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών προκειμένου να διασφαλισθεί η εξασφάλιση των απαιτούμενων κεφαλαίων εκ μέρους των ΜΜΕ και να διευκολυνθεί η εκ μέρους τους υιοθέτηση μίας νέας προσέγγισης και νέων συνδυαστικών συστημάτων με σκοπό τη μείωση των υφιστάμενων επιχειρηματικών κινδύνων.

3.11. Στο πλαίσιο αυτό η ανάληψη μίας δράσης εξεύρεσης «κεφαλαίων εκκίνησης» για τη χρηματοδότηση των συνοδευτικών μέτρων θα ήταν προτιμότερη από την χορήγηση κεφαλαίων από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, που δεν μπορούμε να καταλάβουμε σε τι εξυπηρετεί πλέον. Εξάλλου, γενικά, ορισμένες από τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι προσανατολισμένες περισσότερο προς τους τομείς «υψηλής τεχνολογίας», παρά το γεγονός ότι η καθιέρωση της οικονομίας της γνώσης στους περισσότερους παραδοσιακούς τομείς παρέχει περισσότερες δυνατότητες για τη δημιουργία εξειδικευμένων και μόνιμων θέσεων απασχόλησης ...

4. Η επιλογή των μεθόδων δράσης

Στον τομέα αυτό η ΟΚΕ θα επιθυμούσε την ουσιαστική τροποποίηση του σχεδίου της Επιτροπής με στόχο την αποσαφήνισή και τη συμπλήρωσή του. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι εντός ενός γενικότερου πλαισίου μίας Ευρώπης που υστερεί σε επιχειρηματικό πνεύμα και λαμβανομένης υπόψη της ενίσχυσης της πολιτικής διάστασης που έδωσαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων στις Διασκέψεις Κορυφής της Λισσαβώνας και της Feira, το πολυτετές πρόγραμμα θα πρέπει να αποτελέσει, βάσει συγκεκριμένων πολιτικών στόχων που καθορίζονται στο Χάρτη, τον κινητήριο μοχλό για τη δημιουργία ενός ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου, κύριο χαρακτηριστικό του οποίου θα είναι η κυριαρχία του επιχειρηματικού πνεύματος και της γνώσης. Κατά την άποψη της ΟΚΕ θα πρέπει να λάβουν χώρα οι ακόλουθες αποσαφηνίσεις και βελτιώσεις του προγράμματος:

4.1. Θα πρέπει να γίνει σαφής αναφορά στον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις και να καθορισθούν επακριβώς τα μέσα εφαρμογής του. Η ΟΚΕ, βασιζόμενη στη σχετική δήλωση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων που πραγματοποιήθηκε στη Feira, συνιστά επίσης στην Επιτροπή να προβεί, βασιζόμενη στις δράσεις ανταλλαγών ορθών πρακτικών BEST, στη διατύπωση συστάσεων που θα καθορίζουν συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους για ένα περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων. Το εγχείρημα BEST θα πρέπει επίσης να μετατραπεί σε μία μέθοδο παροχής κινήτρων, με σκοπό την εξάλειψη των χειρότερων πρακτικών και

την αξιοποίηση των καλύτερων πρακτικών παγκοσμίως. Στο πλαίσιο του εν λόγω εγχειρήματος κάθε μέρος θα πρέπει να διαδραματίζει έναν επακριβώς καθορισμένο ρόλο:

- οι επιχειρήσεις και οι οικονομικές και κοινωνικές οργανώσεις θα πρέπει να συμμετέχουν στην κατάρτιση των αναλύσεων καθορισμού των στόχων η επίτευξη των οποίων θα επιδιωχθεί·
- η Επιτροπή θα πρέπει να προβαίνει στον προσδιορισμό των κακών και των ορθών πρακτικών και στον καθορισμό των στόχων σε συνεργασία με τα κράτη μέλη·
- τα κράτη μέλη θα πρέπει, σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις και τις οικονομικές και κοινωνικές οργανώσεις τους, να προβαίνουν στην εφαρμογή προγραμμάτων με στόχο την επίτευξη των εν λόγω στόχων·
- τέλος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει, με τη βοήθεια των οικονομικών και κοινωνικών οργανώσεων, να προβαίνει στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί.

4.2. Θα πρέπει να υπάρξει καλύτερος καθορισμός του ρόλου της Γ.Δ. «Επιχειρήσεις» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως εγγυήτριας της προώθησης του επιχειρηματικού πνεύματος και της κοινωνίας των γνώσεων στο πλαίσιο των άλλων ευρωπαϊκών πολιτικών. Ένα από τα κυριότερα καθήκοντα της εν λόγω Γ.Δ. θα πρέπει να είναι η παρακολούθηση της ανάπτυξης των πραγματικών επιπτώσεων όλων των νέων πρωτοβουλιών, νομοθετικών και επιχειρησιακών, της Ένωσης προκειμένου να εκτιμηθεί η πραγματική συμβολή τους στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου στον οποίο κυριαρχεί το επιχειρηματικό πνεύμα και προωθείται η δημιουργία της κοινωνίας της γνώσης. Στη γνωμοδότησή της για τη διοικητική απλοποίηση⁽¹⁾, η ΟΚΕ επισημαίνει ότι εφεξής «η ανάλυση των επιπτώσεων θα πρέπει να γίνεται υπό συνθήκες που διασφαλίζουν πλήρως τόσο την ποιότητα όσο και τον ανεξάρτητο χαρακτήρα της, και να περιλαμβάνει την συστηματική εξέταση των εναλλακτικών δυνατοτήτων που υπάρχουν σε σχέση με τη θέσπιση κανονισμού (συμβατικές συμφωνίες, αυτορρύθμιση, συνρύθμιση) και την διεξοδική αξιολόγηση των επιπτώσεών τους. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης θα πρέπει να δημοσιοποιούνται». Ο εν λόγω στόχος μπορεί να επιτευχθεί μόνον εάν διασφαλισθεί η πλήρης και ουσιαστική συμμετοχή των επιχειρήσεων και των οικονομικών και κοινωνικών οργανώσεων. Στην περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορέσει να προβεί στην αποτελεσματική ανάθεση των εν λόγω αρμοδιοτήτων, η ΟΚΕ υπενθυμίζει, ως εναλλακτική λύση, την πρόταση που έχει ήδη υποβάλει σχετικά με τη δημιουργία του θεσμού του «διαμεσολαβητή για τις μικρές επιχειρήσεις», όπως συμβαίνει και στις ΗΠΑ.

4.3. Θα πρέπει επίσης να προσδιορισθούν επακριβώς, στο πλαίσιο του σχεδίου, το πεδίο, τα μέσα και οι τρόποι συντονισμού που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ένταξη των προτεραιοτήτων

⁽¹⁾ ΕΕ C 14 της 16.1.2001, σ. 1.

της πολιτικής για τις επιχειρήσεις και στους άλλους τομείς της κοινοτικής δράσης: εσωτερική αγορά, έρευνα-ανάπτυξη, οικονομική και κοινωνική συνοχή, περιβάλλον, προστασία των καταναλωτών. 'Όσον αφορά τον «συντονισμό με άλλα προγράμματα» θα ήταν χρήσιμο να προσδιορισθούν περισσότερο τόσο η έκταση όσο και το είδος του συντονισμού που θα επιλεγθούν, ιδιαίτερα όσον αφορά τα προγράμματα Ε&Α, τις διαρθρωτικές δράσεις, τη διασυνοριακή συνεργασία και τέλος τα προγράμματα κατάρτισης και κινητικότητας. Πράγματι, δεν υφίσταται κανένας μηχανισμός που να επιτρέπει την πραγματοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων στον τομέα της στρατηγικής των επιχειρήσεων. Οι μηχανισμοί είναι τομεακοί και θεματικοί. Για το λόγο αυτό το πολυετές πρόγραμμα, παρά τον περιορισμένο προϋπολογισμό του, θα μπορούσε να αποτελέσει τον κινητήριο μοχλό για τη διευκόλυνση της πρόσβασης, κυρίως των μικρού μεγέθους επιχειρήσεων, στα διάφορα προγράμματα, όπως στο Πρόγραμμα πλαίσιο Ε&Α, στο Interreg, στο ΕΤΠΑ, στο Leonardo.

4.4. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να υπάρξει άμεση υποστήριξη της παροχής ποιοτικών υπηρεσιών εκ του σύνεγγυς διότι οι υπηρεσίες αυτές είναι κατανεμημένες στο σύνολο της ευρωπαϊκής επικράτειας, καλύπτουν όλο το φάσμα των απαιτούμενων υπηρεσιών «στο πλαίσιο όλων των αναπτυξιακών φάσεων» και μπορούν να διασφαλίσουν την παροχή υπηρεσιών ποιότητας προς τις ΜΜΕ, το κόστος των οποίων θα είναι προσιτό και η πρόσβαση εύκολη. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να ενισχυθούν τα δίκτυα Euro-Info-Centres, προκειμένου να αποτελέσουν τον πυρήνα για τη δημιουργία ενός πραγματικού ευρωπαϊκού δικτύου παροχής υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις. Το δίκτυο των Euro-Info-Centres θα δώσει τη δυνατότητα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διατηρήσει την επαφή με την πραγματική κατάσταση που επικρατεί να ενημερωθεί σχετικά με τις προσδοκίες των επιχειρήσεων.

4.4.1. ΟΚΕ ζητά, εξάλλου, να θεσπιστούν νέα μέσα στήριξης των διαρθρώσεων πλαισίωσης και παροχής συμβουλών στις επιχειρήσεις.

4.5. Θα πρέπει να υπάρξει σαφής αναφορά, στο πλαίσιο όλων των προτεινόμενων δράσεων, στο ζήτημα της κοινοτικής προστιθέμενης αξίας που παράγεται. Φαίνεται λογικό να βασισθεί η υλοποίησή τους στους πολιτικούς στόχους που καθορίστηκαν κατά τις Διασκέψεις Κορυφής της Λισσαβώνας και της Feira (ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος, διεθνοποίηση, κοινωνία της γνώσης ...) και να προτιμηθεί ο καθορισμός ενός πλαισίου εργασίας, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις επαγγελματικές οργανώσεις, με στόχο τον προσδιορισμό των προτύπων σχεδίων και των δράσεων σε δίκτυο που θα πρέπει να υλοποιηθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επίσης μπορεί και πρέπει να καθορισθούν οι δράσεις που θα αναληφθούν σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Μία παρόμοια προσέγγιση θα διευκόλυνε την επανεξέταση των επιχειρησιακών επιλογών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που δεν μπορούν να θεωρηθούν πάντα ως αιτιολογημένες. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα αφενός στις δράσεις που αποσκοπούν στη δημιουργία δικτύων και αφετέρου στις διαρθρωτικές δράσεις, ιδιαίτερα όσον αφορά τον χρηματοοικονομικό τομέα, που απευθύνονται στις εθνικές και τοπικές αρχές και τους διάφορους επαγγελματικούς και ιδιωτικούς φορείς.

4.6. Θα πρέπει να συμπληρωθεί η ανακοίνωση, κύριο χαρακτηριστικό της οποίας είναι η ασάφεια και η γενικότητα, με την

υιοθέτηση ενός αναλυτικού προγράμματος δράσης που θα επανεξετάζεται και θα συμπληρώνεται κάθε έτος. Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος δράσης θα προσδιορίζονταν οι συγκεκριμένες δράσεις που θα πρέπει να αναληφθούν, τα μέσα εφαρμογής τους (εθνικά και κοινοτικά), καθώς και οι δικαιούχοι.

4.7. Θα πρέπει να υπάρξει καθορισμός δεικτών που θα παρουσιάζονται σε έναν πίνακα αναφοράς που θα γίνεται εύκολα κατανοητός από τους επιχειρηματίες. Οι εν λόγω δείκτες θα αποτελούν τη βάση για την πραγματοποίηση της επισκόπησης της κατάστασης που επικρατεί σε σχέση με τις νομοθετικές και επιχειρησιακές δράσεις που έχουν αναληφθεί από κάθε επίπεδο, ιδιαίτερα όσον αφορά τις δράσεις που αναλαμβάνονται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο εν λόγω πίνακας θα αποτελέσει τον κύριο μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις καθώς και το σημείο αναφοράς για την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης, όπως είχε ζητήσει η ΟΚΕ στη γνωμοδότηση πρωτοβουλίας που υιοθέτησε στις 24 Μαΐου 2000⁽¹⁾ και αποφάσισε το Συμβούλιο της Feira. Ο εν λόγω πίνακας θα υποβάλλεται κάθε έτος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην ΟΚΕ. Οι παρατηρήσεις και οι συστάσεις που θα διατυπώνονται θα χρησιμοποιούνται για την αναθεώρηση του προγράμματος δράσης.

4.8. Το εν λόγω πρόγραμμα θα πρέπει να προσαρμοσθεί καταλλήλως προκειμένου να ληφθεί υπόψη η πραγματική κατάσταση που επικρατεί στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες. Στις εν λόγω χώρες η ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες λόγω τόσο της επιβίωσης των κρατικιστικών αντιλήψεων του παρελθόντος όσο και της ύπαρξης συμπεριφορών διαφθοράς.

5. Η διαβούλευση και η συμμετοχή των οικονομικών και κοινωνικών φορέων

5.1. Η διασφάλιση της άμεσης συμμετοχής των ενδιαφερομένων φορέων στη διαδικασία καθορισμού των προτεραιοτήτων, παρακολούθησης των σχεδίων και υλοποίησής τους αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή εφαρμογή τους. Η αποτυχία των διαδοχικών προσπάθειών της Ένωσης στον τομέα της διοικητικής απλοποίησης αποτελεί αδιαμφισβήτητη απόδειξη. Η προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο απαιτεί επίσης την ουσιαστική και συνεχή συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών. Οι οικονομικές και κοινωνικές οργανώσεις στην Ευρώπη, οι οποίες έχουν εξάλλου ήδη σημαντικές αρμοδιότητες στο πλαίσιο της εφαρμογής των εν λόγω δράσεων (ενημέρωση, κατάρτιση, ...), πρόκειται να αποκτήσουν ακόμη περισσότερες αρμοδιότητες στο πλαίσιο της ανάπτυξης της αυτορρύθμισης. Είναι λυπηρό να διαπιστώνουμε ότι το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου προβλέπει τη σύσταση μίας Επιτροπής Διαχείρισης που θα αποτελείται αποκλειστικά από εκπροσώπους των κρατών μελών, δηλαδή των διοικήσεων. Εξάλλου, θεωρούμε ότι η έκθεση αξιολόγησης που προβλέπεται θα πρέπει να καταρτίζεται κάθε έτος και να υποβάλλεται για διαβούλευση και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη των μικρών επιχειρήσεων. ΕΕ C 204 της 18.7.2000, σ. 57.

5.2. Η διαβούλευση με τους οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες μπορεί, κατ' αρχήν, να γίνει στο πλαίσιο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής. Η Επιτροπή θα ήταν σκόπιμο να προβεί στη σύσταση μίας «Ομάδας πολιτικής των επιχειρήσεων», η σύνθεση της οποίας θα μπορούσε να ποικίλει ανάλογα με το εξεταζόμενο θέμα, με σκοπό την πραγματοποίηση τακτικών και διαρθρωμένων συναντήσεων με εκπροσώπους των κυριότερων σχετικών ευρωπαϊκών οικονομικών και κοινωνικών οργανώσεων λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή οικονομική και κοινωνική θέση των μελών τους. Η σύνθεση της ομάδας θα πρέπει να αντικατοπτρίζει όλο το φάσμα των οργανώσεων του κόσμου των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των συνδικαλιστικών οργανώσεων, με τη συμμετοχή άλλων φορέων όπως του επιστημονικού και εκπαιδευτικού κόσμου.

6. Συστάσεις

6.1. Λαμβάνοντας, κυρίως, υπόψη:

- τα συμπεράσματα της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Κορυφής της Λισσαβώνας·
- τη γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις·
- τα συμπεράσματα της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Κορυφής της Feira και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις που υιοθέτησαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων·
- τα αποτελέσματα μίας ακρόασης με επικεφαλής επιχειρήσεων και επαγγελματικών οργανώσεων που διοργανώθηκε στο Μετς, στις 5 Οκτωβρίου, στην έδρα του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Moselle.

6.2. Η ΟΚΕ ζητεί την ενίσχυση των ευρωπαϊκών πολιτικών που αποσκοπούν στην ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος. Εκφράζει επίσης την υποστήριξή της προς το σχέδιο της Επιτροπής, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναληφθούν πιο συγκεκριμένες δεσμεύσεις και ότι θα καταρτισθεί ένα αναλυτικό πρόγραμμα δράσης που θα αναθεωρείται κάθε έτος. Γενικά, η ΟΚΕ θεωρεί ότι το σχέδιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επιδέχεται σημαντικών συμπληρώσεων και αναθεωρήσεων, ιδιαίτερα όσον αφορά ορισμένα σημεία.

6.3. Δεν προβλέπεται η λήψη κανενός συγκεκριμένου μέτρου διαβούλευσης με τις οικονομικές και κοινωνικές οργανώσεις. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η πολιτική για τις επιχειρήσεις που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο ενός συνεχούς και δημιουργικού διαλόγου με τις οργανώσεις των διαφόρων οικονομικών και κοινωνικών φορέων, τόσο σε επίπεδο προετοιμασίας, υλοποίησης και παρακολούθησης όσο και σε επίπεδο αξιολόγησης των δράσεων.

6.4. Η ΟΚΕ ζητεί από το Συμβούλιο να προβεί στην υιοθέτηση του εν λόγω προγράμματος κάνοντας ειδική μνεία στον Χάρτη της Feira. Η ΟΚΕ εκφράζει επίσης την επιθυμία να προβεί η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις διαδικασίες του Λουξεμβούργου και του Κάρντιφ, στις οποίες αναφέρθηκαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων στη Feira, τόσο στον καθορισμό συγκεκριμένων ποσοτικών στόχων όσο και στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της κοινής δράσης που έχει αναληφθεί στο πλαίσιο των προγραμμάτων της ΕΕ (ιδιαίτερα όσον αφορά το πολυετές πρόγραμμα), των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων φορέων.

6.5. Η ΟΚΕ ζητά να συμμετέχει στην τακτική παρακολούθηση του προγράμματος, βασικό στοιχείο της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Χάρτη. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να της διαβιβάζεται κάθε χρόνο πίνακας προόδου καθώς και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

6.6. Η ΟΚΕ προτείνει να επικεντρωθούν οι προσπάθειες του προγράμματος στην επίτευξη των πέντε ακόλουθων στόχων προτεραιότητας:

- τη δημιουργία ενός φορολογικού και νομοθετικού περιβάλλοντος που θα ευνοεί περισσότερο την ανάληψη επιχειρηματικών κινδύνων και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, όπως για παράδειγμα όσον αφορά το δικαίωμα πτώχευσης·
- την ολοκλήρωση της απλοποίησης των κανονιστικών ρυθμίσεων, χωρίς στρέβλωση της ισχύος τους, ιδιαίτερα όσον αφορά τις διατυπώσεις ίδρυσης επιχειρήσεων·
- την παροχή προτεραιότητας στην εκπαίδευση, στη μεταφορά γνώσεων και στη δια βίου κατάρτιση, τόσο των επιχειρηματιών όσο και των υπαλλήλων·
- τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου καινοτομίας και τη θέσπιση μηχανισμών προώθησης της ανάπτυξης της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων και της κινητικότητας των ερευνητών προς τις επιχειρήσεις·
- την ενίσχυση ενδιάμεσων τοπικών δικτύων προκειμένου να παρέχονται στις επιχειρήσεις υποστήριξη και συμβουλές ποιότητας καθ' όλη τη διάρκεια της ανάπτυξής τους.

6.7. Οι δράσεις ανταλλαγής ορθών πρακτικών θα πρέπει να διαρθρωθούν κατά τρόπο που διασφαλίζει τόσο την ύπαρξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων όσο και την παραγωγή κοινοτικής προστιθέμενης αξίας. Οι εν λόγω δράσεις θα πρέπει να αξιοποιήσουν τη τεχνογνωσία και την εμπειρία που διαθέτουν οι εκπρόσωποι των οικονομικών και κοινωνικών οργανώσεων καθώς και άλλοι φορείς όπως οι επιστημονικοί και εκπαιδευτικοί κύκλοι.

6.8. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η Γ.Δ. «Επιχειρήσεις» θα πρέπει να αναλάβει το ρόλο του υπερασπιστή των συμφερόντων του επιχειρηματικού κόσμου κατά την εφαρμογή των διαφόρων κοινοτικών πολιτικών. Στο πλαίσιο αυτό η ΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η συστηματική εξέταση των επιπτώσεων που έχει κάθε νέα ευρωπαϊκή πρωτοβουλία, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι η εν λόγω ανάλυση θα έχει ανεξάρτητο χαρακτήρα, θα συμβάλει στην απλοποίηση των διαδικασιών και θα δημοσιοποιείται.

6.9. Η ΟΚΕ επιμένει σχετικά με το ζήτημα της ένταξης όλων των επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από τον τομέα δραστηριότητάς τους, σε όλες τις δράσεις που αναλαμβάνονται σχετικά με την οικονομία της γνώσης. Κατά συνέπεια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει αναθεωρήσει ορισμένες πτυχές της ανακοίνωσής της προκειμένου να υπάρξει καλύτερος καθορισμός των εν λόγω δράσεων, ιδιαίτερα όσον αφορά τις δράσεις που απευθύνονται προς τις ΜΜΕ, οι οποίες διαθέτουν ανεκμετάλλευτες δυνατότητες καινοτομίας και ανάπτυξης.

6.10. Θα πρέπει να αποφευχθεί η διασπορά του πολυετούς προγράμματος σε δράσεις χωρίς ιδιαίτερη σημασία και να επιδιωχθεί η χρησιμοποίησή του για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στα

προγράμματα που αφορούν τους τομείς της κατάρτισης, της διεθνοποίησης, της έρευνας και της καινοτομίας.

6.11. Η ΟΚΕ προτείνει την ενσωμάτωση στο πρόγραμμα της πρωτοβουλίας «Ανάπτυξη και Απασχόληση», προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέχιση της εφαρμογής δράσεων που συμβάλλουν στην παραγωγή σημαντικής προστιθέμενης αξίας όπως η JEV. Εν προκειμένω η ΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της που η Επιτροπή σταμάτησε απότομα και χωρίς προειδοποίηση ορισμένα προγράμματα. Η ΟΚΕ συμφωνεί επίσης με την άποψη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να αυξηθεί ο προϋπολογισμός, υπό την προϋπόθεση ότι θα χρηματοδοτηθούν συγκεκριμένες δράσεις που θα ικανοποιούν πραγματικά τις ανάγκες των διαφόρων παραγόντων.

Βρυξέλλες, 29 Νοεμβρίου 2000.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICH

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την 20ή τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ σχετικά με τους περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων (χλωριωμένες παραφίνες μικρής αλυσίδας)»

(2001/C 116/05)

Στις 20 Ιουλίου 2000, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 95 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να ζητήσει γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα ενιαίας αγοράς, παραγωγής και κατανάλωσης, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 8 Νοεμβρίου 2000 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Green.

Κατά την 377η σύνοδο ολομέλειας της στις 29 και 30 Νοεμβρίου 2000 (συνεδρίαση της 29ης Νοεμβρίου), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε, με 102 ψήφους υπέρ και μία αποχή, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η πρόταση της Επιτροπής για την κυκλοφορία στην αγορά και τη χρήση χλωριωμένων παραφινών μικρής αλυσίδας (SCCP) σχετίζεται με την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος. Σκοπός της είναι η προστασία του περιβάλλοντος με την απαγόρευση της χρήσης χλωριωμένων παραφινών μικρής αλυσίδας σε διαδικασίες που προξενούν πολύ υψηλές εκπομπές όπως στη μεταλλουργία και τη βυρσοδεψία, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου για την εκτίμηση και τον έλεγχο των κινδύνων από τις υπάρχουσες ουσίες⁽¹⁾.

1.2. Η πρόταση υπογραμμίζει, επίσης, τη σημασία της εναρμόνισης της εσωτερικής αγοράς. Δεδομένου ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη επιβάλει περιορισμούς στην κυκλοφορία στην αγορά και τη χρήση χλωριωμένων παραφινών μικρής αλυσίδας, υπάρχει επιτακτική ανάγκη συντονισμένων κοινών προσπαθειών για τη θέσπιση κοινοτικής νομοθεσίας προς εξασφάλιση της εναρμόνισης η οποία θα ισχύει και για τα υποψήφια κράτη μέλη. Η Επιτροπή προτείνει τη θέσπιση μέτρων εναρμόνισης βάσει της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ για τους περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως ορισμένων επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων. Η 20ή τροποποίηση της οδηγίας αυτής θα έχει ως αποτέλεσμα την κατάρνηση της χρήσης των SCCP σε δύο τομείς, στη μεταλλουργία και την τελική κατεργασία δερμάτων. Εντός τριών ετών από την έγκριση της οδηγίας και με βάση την πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας, θα επανεξεταστούν τα μέτρα για

⁽¹⁾ ΕΕ L 84 της 5.4.1993, σ. 1.